

2021-03-05

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.nacka,avdelning4@dom.se

BYGGNADS
VÅRDS
FÖRENINGEN

Yttrande med anledning av föreläggande: rivningslov gällande fastigheten Skogsbrynet 2, Katrineholms kommun. Mål nr P 1043-21 avd.4.

Katrineholms Fastighets AB (Bolaget) överklagar länsstyrelsens beslut 2021-01-18 att upphäva beslut om rivningslov med fastställande av kommunens beslut. Svenska byggnadsvårdsföreningen (SBF), har erhållit föreläggande daterat 2021-02-22 och anför följande.

Föreningen uppfyller villkoren enligt miljöbalken för talerätt

Bolaget hävdar att SBF är en byggnadsvårdsförening och inte en sådan förening som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen.

SBF:s kommentar

SBF hänvisar till sitt överklagande till länsstyrelsen 2020-11-22. Där utvecklas skälen till att SBF uppfyller kraven för rätten att som ideell förening överklaga beslut som kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken 16 kap 13§ samt rätten att överklaga enligt Århuskonventionen där Sverige är part. Vidare hänvisar SBF i överklagandet till domen i Högsta Domstolen, 2020-07-09 (mål nr Ö 6554-19), som innebär ett klargörande att miljöorganisationer som uppfyller villkoren enligt MB har talerätt i fråga om beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan, om beslutet aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till kulturmiljön. SBF har tillerkänts talerätt i domstol i ett flertal ärenden under senare år.

I motsats till vad Bolaget anför uppfyller således SBF kraven på en organisation som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- och eller miljöskyddsintressen.

Domar bekräftar rätten till överklagande av bygg- och rivningslov för ideella föreningar

Bolaget hävdar att det är i rena undantagsfall talerätten för organisationer utsträcks att gälla även i bygglovsärenden, och då endast i fråga om utomplansärenden, och att länsstyrelsen inte kan utsträcka talerätten till enskilda ärenden inom detaljplan; ärenden som dessutom inte rör lokalisering eller innebär betydande miljöpåverkan.

SBF:s kommentar

SBF hänvisar i sitt överklagande till att HD 2020-03-11 (Mål nr Ö 6017-18) fastställt en dom i MMD som innebär att en ideell förening tillerkänts talerätt i ett bygglovsärende, där risk föreligger för betydande miljöpåverkan, med hänvisning till Århuskonventionen. Härutöver hänvisar SBF till några övriga domar.

Enligt dom i Mark- och miljööverdomstolen 2020-09-17 (P 12648-19) tillerkändes Samfundet S:t Erik klagorätt i ett bygglovsärende inom detaljplan i Stockholm avseende överglasning av Hötorgsgången. Domstolen anför bland annat: "Organisationer som har till ändamål att tillvarata kulturmiljöintresse bör ha rätt att överklaga beslut om bygglov under samma

förutsättningar som är enkla att tillämpa som gäller beslut om detaljplaner. Vid den bedömningen har det särskilt beaktats att frågor om klagorätt så långt möjligt bör hanteras efter enhetliga principer. Med en begränsning till fall där det ifrågasatta bygglovsbeslutet aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till kulturmiljön kan en sådan klagorätt inte anses medföra något orimligt intrång i bygglovsökandens intressen.”

Enligt dom i mark- och miljödomstolen 2020-11-26 (P 1983-20) tillerkändes SBF klagorätt i ett bygglovsärende inom detaljplan i Göteborg avseende om- och tillbyggnad på fastigheten Nordstan 13:4.

Enligt dom i mark- och miljödomstolen 2021-02-11 (P 58-21) tillerkändes SBF klagorätt i ett ärende avseende rivningslov och bygglov inom detaljplan för fastigheten Västra Värplinge 18:1 i Trelleborgs kommun.

Dessa domar, och främst uttalandet i mark- och miljööverdomstolen att klagorätt bör hanteras efter enhetliga principer, talar för att klagorätt generellt tillkommer ideella organisationer som uppfyller kraven när det gäller bygg- och rivningslov i ärenden som är tydligt relaterade till kulturmiljön, i motsats till vad Bolaget hävdar.

Rivningslov har allmänt intresse om rivningen rör en byggnad med kulturhistoriska värden
Bolaget anför att fråga om rivningslov är en endast en fråga mellan sökanden och kommunen och hänvisar till att grannar enligt praxis inte har rätt att överklaga rivningslov och att en ideell förening inte kan ges en längre gående rätt än vad grannar anses ha.

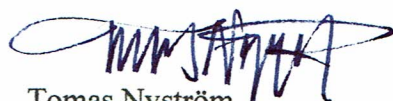
SBF:s kommentar

Både Sörmlands Museum och länsstyrelsen har utförligt beskrivit det höga kulturhistoriska värdet i anläggningen i handlingarna och vikten av att detta värde inte skadas. Enligt Plan- och bygglagen 9 kap 34 § får rivningslov inte beviljas för byggnad som bör bevaras på grund av sådana värden.

Rivningslovet strider därför mot lagstiftningen varför det allmänna intresset att bevara byggnaden enligt SBF måste anses väga tyngre än fastighetsägarens enskilda intresse.

I övrigt hänvisas till SBF:s överklagande till länsstyrelsen.

För Svenska byggnadsvårdsföreningen dag som ovan

Tomas Nyström
Ordförande

Kristina Berglund
Adjungerad styrelseledamot
Mobil 070 529 95 97

Svenska byggnadsvårdsföreningen grundades 1975 och är en oberoende icke vinstdrivande, ideell förening med cirka 7000 medlemmar. Föreningens huvudsakliga ändamål är att sprida och förmedla kunskap om byggnadsvård och sunt byggande, att slå vakt om vårt byggda och gröna kulturarv och nyttja detta som en resurs i stadsutvecklingen samt att främja en god stadsmiljö och god kvalitet i övrigt i nutida stadsplanering.